

BUTLLETÍ MENSUAL DEL PROGRAMA DE CONFLICTES I CONSTRUCCIÓ DE PAU

Nº 30, Setembre 2008

Castellano | Català | English

TITULARS DEL MES

» [RECOMANA AQUEST BUTLLETÍ](#) «

retrocés

- **AFGANISTAN:** Nacions Unides denúncia que més de 1.500 civils han mort aquest any com a conseqüència del conflicte armat.
- **ISRAEL - PALESTINA:** Un informe de Nacions Unides revela que a l'agost s'ha produït el major nombre d'atacs de colons jueus contra població palestina des de 2005.
- **NIGÈRIA (DELTA NÍGER):** El MEND intensifica els seus atacs contra instal·lacions petroleres en resposta als atacs militars contra les seves posicions, duent a terme l'ofensiva més forta des de la seva aparició el 2001.
- **PAKISTAN:** Les Forces Armades de Pakistan disparen contra helicòpters nord-americans que tractaven de penetrar en el seu territori sense autorització pakistanesa, mentre enfrontaments a Bajaur (nord-oest) entre la insurrecció talibana i les Forces Armades causen més de 300 morts en dues setmanes.
- **RD CONGO (EST):** Es produeix una greu escalada de la violència entre el Govern i el CNDP de Laurent Nkunda, en flagrant violació de l'alt el foc de gener.
- **RÚSSIA (INGUSHÈTIA, DAGUESTAN, TXETXÈNIA):** L'ONG russa Memorial alerta del caràcter diari de la violència en el nord del Caucas.
- **SOMÀLIA:** La milícia islamista al-Shabab inicia una gran ofensiva contra la missió de manteniment de la pau de la UA, incrementant el nombre de víctimes mortals des de la caiguda al gener de 2007 de la Unió dels Tribunals Islàmics a més de 9.500 persones.
- **SUDAN (DARFUR):** Les Forces Armades inicien un operatiu al nord de Darfur que provoca un nombre indeterminat de morts i talla l'accés a la zona, en un intent de recuperar el control sobre les àrees petroleres.

alerta

- **BOLÍVIA:** El Govern central i els prefectes dels departaments opositors inicien negociacions assistides per la comunitat internacional per a tractar de superar la crisi política i l'espiral de violència de les últimes setmanes.
- **GEÒRGIA (ABJÀSIA, OSSÈTIA DEL SUD) - RÚSSIA:** El Govern rus reconeix la independència de les dues regions secessionistes, mentre la UE desplega una missió per a supervisar el replegament de les tropes russes a les dues entitats.
- **MAURITÀNIA:** Després d'amenaçar amb noves accions arrel del cop d'Estat d'agost, l'Organització d'al-Qaida en el Magrib Islàmic s'atribueix l'atac contra un destacament de l'Exèrcit que va causar 12 morts.
- **PAKISTAN:** Asif Ali Zardari, vidu de l'ex primera ministra Benazir Bhuto, és escollit nou president després de la renúncia de Pervez Musharraf.
- **PAKISTAN (BALUCHISTAN):** Els principals grups armats d'oposició de la regió, el BLA, el BRA i el BLF, anuncien la suspensió indefinida de l'activitat armada, encara que persisteix la violència.
- **PERÚ:** El líder d'una facció activa de Sendero Luminoso exigeix al Govern una negociació política i una amnistia general per a depositar les armes.
- **TURKMENISTAN:** Un intens tiroteig sense precedents a la capital causa la mort d'entre 10 i 20 policies, segons sectors opositors, que apunten a l'autoria d'algun grup d'oposició, mentre el Govern, que no dona balanç de morts, ho atribueix a una banda narcotraficant.
- **TURQUIA - IRAQ (KURDISTAN):** El PKK mata a 15 soldats turcs en un atac des d'Iraq contra una caserna militar al sud-est de Turquia, en el qual també moren 23 rebels, en l'incident més mortífer per a l'Exèrcit en un any.
- **UGANDA (NORD):** El grup rebel ugandès LRA perpetra diversos actes de violència al noreste de la RD Congo contra la població civil, fet que allunya encara més la possible signatura d'un acord de pau.
- **ZIMBABWE:** El partit presidencial ZANU-PF i l'opositor MDC aconsegueixen un acord per al repartiment del poder, però les negociacions s'estanquen en l'adjudicació dels principals Ministeris.

- **ANGOLA:** El partit en el poder, l'MPLA, es proclama guanyador a les primeres eleccions legislatives celebrades des de la signatura de la pau el 2002, qualificades com lliures i transparents.
- **ARMÈNIA - AZERBAIDJAN (NAGORNO-KARABAJ) - TURQUIA:** El Govern turc organitza una reunió trilateral per a avançar en la resolució del conflicte armeni-azerí, mentre per primera vegada en dècades un president turc visita Armènia.
- **LÍBAN:** Els líders de les diferents formacions polítiques libaneses reprenen el diàleg sobre el futur del país per a debatre l'elaboració d'una estratègia nacional de defensa que inclogui el rol d'Hezbollah.
- **MALÍ:** L'alliberament de 44 soldats per part del grup armat tuareg ADC enforteix el camí cap a un nou acord de pau amb mediació algeriana i líbia.
- **R. CENTREAFRICANA:** El Parlament aprova la llei d'amnistia revisada, facilitant l'inici del Diàleg Polític Inclusiu, malgrat el boicot de l'oposició que exigia l'ampliació de l'amnistia des de la independència en 1960.
- **TAILÀNDIA:** El Govern d'Indonèsia declara haver facilitat converses exploratòries de pau entre delegacions de l'Executiu tailandès i representants de les organitzacions armades que operen al sud de Tailàndia.

TEMA DEL MES

Les negociacions al sud de Filipines: el fracàs anunciat d'una pau anunciada

En menys de 24 hores, Mindanao, regió al sud de Filipines que sofreix un conflicte armat des de fa quatre dècades, va passar d'albirar un futur proper de pau a viure el pitjor esclat de violència dels últims anys. En efecte, a poques hores que el grup armat d'oposició MILF i el Govern filipí signessin a Malàsia l'acord sobre territoris ancestrals del poble moro, el principal punt de l'agenda negociadora dels últims anys i últim escull per a aconseguir un acord de pau global, la Cort Suprema va suspendre la signatura de l'acord per la seva presumpta inconstitucionalitat. En els dos mesos que han seguit al frustrat intent d'acord de pau, més de 200 persones han mort i unes altres 500.000 s'han vist obligades a desplaçar-se a causa de la violència, que ha inclòs bombardejos per part de les Forces Armades i atacs a comunitats principalment cristianes per part d'algunes faccions del MILF. Per una altra banda, després d'11 anys de negociacions, el Govern formalment va posar fi a les converses amb el MILF i va dissoldre el panell negociador del Govern.

Més enllà de les seves conseqüències sobre població civil, el col·lapse del procés de pau exemplifica molt bé alguns dels factors que provoquen o acompanyen el fracàs de les converses de pau en altres escenaris. En primer lloc, la intransigència dels Estats davant propostes que potencialment atemptin contra la integritat territorial. En el cas de Mindanao, un dels principals arguments dels detractors del memoràndum d'enteniment sobre territoris ancestrals era que aquest, a l'empara de conceptes com la sobirania compartida i el dret d'autodeterminació del poble bangsamoro,

A Mindanao, comunitats cristianes i lumad (indígenes no musulmans) s'havien manifestat clarament en contra de quedar incloses sota la jurisdicció de l'Entitat Jurídica Bangsamoro, al·legant que això atemptaria contra la identitat cultural d'aquestes comunitats. En quart lloc, la irrellevància relativa dels panells negociadors governamentals respecte d'altres sectors del Govern en la presa de decisions trascendentals per a l'Estat. Diversos analistes consideren que els sectors més intransigents de l'Executiu i aquells més vinculats a les tasques de seguretat i contrainsurgència, encoratjats per la pressió de diversos partits polítics i poders fàctics, haurien bloquejat l'avanç del procés de pau. En aquest sentit, cal posar de relleu un altre factor observable a Filipines i en altres contextos: la instrumentalització política d'un procés de pau per part del Govern, és a dir, administrar els avanços, reculades i col·lapses d'un procés de negociació en funció de dinàmiques polítiques més àmplies i alienes a la negociació. A Filipines, la crisi política que afecta al país des de fa mesos i els fràgils equilibris en els quals se sustenta el mandat de la presidenta sense dubte condicionen el ritme i abast del procés de pau.

El futur del procés de pau és una incògnita. Malgrat l'impasse de la negociació i de l'esclat de violència, ambdues parts mantenen formalment vigent l'acord d'alt el foc signat el 2003. A més, l'equip internacional que supervisa aquest acord ha garantit la seva presència en el terreny i Malàsia, que ha facilitat les negociacions en els últims anys, ha reiterat el seu compromís cap al procés de pau. El Govern ha nomenat un nou panell negociador i s'ha reunit amb el principal

presumptament encoratjava la creació d'un "Estat dintre d'un Estat" i la secessió de facto d'una part significativa de Mindanao. En segon lloc, la freqüent existència de faccions dintre dels grups armats que sabotegen un procés de pau (spoilers) o fan oïdes sordes a l'estratègia negociadora de la cúpula del seu grup per considerar que aquesta traeix els objectius originals de la seva organització. A Mindanao, bona part de la recent violència ha estat protagonitzada per comandants dissidents que advoquen per la independència o per una confrontació militar amb Manila. En tercer lloc, la importància simbòlica i la visibilitat mediàtica de les minories que s'oposen a l'acord, especialment quan aquest té a veure amb demandes d'autodeterminació.

facilitador de les negociacions per a manifestar-li la seva intenció de prosseguir el procés. Per la seva banda, diverses organitzacions de la societat civil a Mindanao consideren que l'acord que havien assolit el Govern i el MILF després de diversos anys de negociacions alberga les fórmules polítiques adequades i el consens suficient per a aconseguir la pau a Mindanao d'una vegada per sempre. La pregunta fonamental en aquests moments és si l'actual Executiu iniciarà de nou i sobre nous principis la discussió sobre l'abast i el contingut de la nació moro, nucli essencial de la resolució del conflicte, o bé ho farà a partir del document que finalment no es va signar a últim moment.

ARTICLES, INFORMES I COMUNICATS DE PREMSA

- Esquipulas Revisited: What Can Peace Negotiations Theory and Practice Learn from Central American Peace Processes 20 Years later?, presentat Jordi Urgell García a la 2008 IPRA Global Conference, Leuven (Bèlgica)
- Peace Processes, Gendered Processes. Obstacles, Implications and Modalities from a Gender Perspective, presentat María Villellas Ariño a la 2008 IPRA Global Conference, Leuven (Bèlgica), a <http://soc.kuleuven.be/iieb/ipraweb/papers/Peace%20Processes,%20Gendered%20Processes.pdf>
- Internal or international "New Wars"? Contributions to the debate with comparative data, presentat Jordi Urgell García a la Second Global International Studies Conference, Ljubljana (Eslovènia)

AGENDA

Eleccions parlamentàries a Lituània	12 d'octubre
Eleccions presidencials a Azerbaidjan	15 d'octubre
Reunió internacional sobre el contenciós entre Geòrgia i Rússia	15 d'octubre
Eleccions presidencials a Zàmbia	30 d'octubre
Eleccions presidencials a Dominica	Octubre

» [RECOMANA AQUEST BUTLLETÍ](#) «

Per a qualsevol comentari o suggeriment pot dirigir-se a:
Edifici MRA (Mòdul Recerca A), Universitat Autònoma de Barcelona, 08193 Bellaterra (Barcelona)
Tel. 93 586 88 42 | <http://www.escolapau.org> | alerta.escolapau@pangea.org

Si desitja subscriure's als nostres butlletins o rebre informació de l'Escola de Cultura de Pau, faci [clic aquí](#).

Si desitja donar-se de baixa, faci [clic aquí](#).

Amb el suport

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

www.cooperaciocatalana.cat

Generalitat
de
Catalunya

Si no pot previsualitzar la imatge realitzi un [clic aquí](#)